

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 101 166/99-3300
Signatura: bj1cs104.doc

Oblastní pracoviště č.10 Pardubice
Okresní pracoviště Chrudim

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

- Škola:** Základní škola Prachovice, Chrudimská 57, okres Chrudim
Adresa: Chrudimská 57, 538 04 Prachovice
- Identifikátor školy/IZO:** 600 090 558/102 142 556
- Ředitel školy:** Mgr. Josef Řezáč
- Zřizovatel:** Obec Prachovice
Adresa obecního úřadu: Chrudimská 50, 538 04 Prachovice
- Příslušný školský úřad:** ŠÚ Chrudim, Poděbradova 842, 537 01 Chrudim
- Termín inspekce:** 19. a 21. květen 1999
- Inspektoři:** RNDr. Milan Ryšavý
- Předmět inspekce:** Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Podmínky a průběh vzdělávání
- Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:**
1. Rozhodnutí Školského úřadu Chrudim čj. 206/95-00 ze dne 26. 3. 1996 o zařazení školy do sítě škol s účinností od 26. 3. 1996.
 1. Informační výpis Školského úřadu Chrudim z 1. 9. 1998 o změně zařazení školy do sítě škol s účinností od 1. 9. 1998.
 2. Výroční zpráva.
 3. Třídní knihy.
 4. Hospitační záznamy.
 5. Činnost a úspěchy ZŠ Prachovice v soutěžích.
 6. Rozvrh hodin.
 7. Školní řád.
 8. Tématické plány.
 9. Žákovské sešity a další jejich práce.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Škola byla založena jako jednotřídní v roce 1864. Od počátku prodělávala velmi rychlý vývoj v souvislosti s rozvojem obce: od 3. listopadu 1872 byla rozšířena na dvojtřídní a 3. srpna 1887 byla výnosem c. k. Zemské rady rozšířena na školu trojtřídní.

V současné době se jedná o tzv. úplnou základní školu s deseti třídami. První stupeň má šest tříd (pátý ročník je rozdělen do dvou tříd: 5. A a 5. B), druhý stupeň má čtyři třídy. Průměrný počet žáků v jedné třídě na prvním stupni je devatenáct, na druhém stupni je tento počet dvacet pět žáků. Celkem se v letošním školním roce ve škole vzdělává 212 žáků (121 chlapců a 91 dívek). Kapacita školy je 300 žáků (viz výše uvedený doklad č. 2).

Vzdělávání probíhá podle vzdělávacího programu schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 Základní škola.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Prostorové podmínky školy jsou ve vztahu ke vzdělávacímu programu a k současnému počtu žáků velmi dobré, neboť kapacita školy je mnohem větší. Toto se vztahuje hlavně k rozměrům učeben, chodeb, šaten, WC apod.

Školní budova byla postavena v roce 1957 a kmenové třídy i odborné učebny jsou tedy již moderně koncipovány, a také jejich zařízení je funkční. Některé závady, které se za posledních 42 let provozu vyskytly, jsou již v posledních letech odstraněny. Škola i její bezprostřední okolí jsou chloubou obce, vedení školy i dalších zainteresovaných institucí (např. Školského úřadu Chrudim). Posledním stavebně koncepčním záměrem ředitele je položení zámkové dlažby před budovou školy.

Škola má k dispozici veškeré další (podpůrné) prostory k uskutečňování zvoleného vzdělávacího programu. Máme na mysli především plně vyhovující prostornou tělocvičnu, hřiště (jedno menší školní, které by vyžadovalo renovaci i normální místní stadion používaný díky představitelům obce bez úplaty), školní dílnu, cvičnou kuchyni i školní pozemek, který se uplatněním restitucí poněkud zmenšil, ale své poslání může stále dobře plnit. Škola pouze nemá (podobně jako většina škol v menších místech) plaveckou učebnu.

Obě školní knihovny, učitelská i žakovská, prodělaly v posledních letech v podstatě rozsáhlé výměny původních knižních fondů, přičemž se poněkud zmenšily. Podle možností probíhá jejich doplňování tak, že učitelská má k datu inspekce 121 nových svazků. Žakovská má asi 900 svazků.

Většina učebnic byla doobjednána až na nepodstatné výjimky (např. hudební výchova) tak, že jejich současný fond je dostatečně široký a odpovídá vzdělávacímu programu školy.

Podobná situace je pokud se jedná o klasické učební pomůcky (zjištěno kromě jiného též při hospitační činnosti ve fyzice). Tyto pomůcky jsou převážně v použitelném stavu.

Didaktická technika má následující nejdůležitější položky:

Přístroje a jejich uskupení:	Počet kusů:
televizory (slouží především jako monitory pro video)	11
videa nebo přehrávače (přenosné, 1 stálý s televizí)	7
rádia s kazetovými magnetofony (1 pro CD)	6
HIFI - věž	1
zpětný projektor	5
diaprojektor	5

Škola disponuje asi sto padesáti videokazetami (na každé je několik výukových programů).

Výpočetní technika přímo pro výuku disponuje deseti počítači (dále jen PC) umístěnými ve vyhovující učebně. PC jsou převážně generace 486. Osm jich je zapojeno

v síti. Zbývající dva jsou pro zastaralost (286) zvláště, neboť nesplňují požadavky pro zvládnutí moderních programů.

Škola je poměrně nová (včetně vybavení). Vzhledem k nižšímu počtu žáků, než pro který byla stavěna, jsou její materiálně technické podmínky k realizaci výchovně vzdělávací činnosti spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin a přestávek je konstruován tak, že splňuje požadavky pro zabezpečení psychohygienických potřeb žáků a pedagogických pracovníků. Jsou zachovány i didaktické zásady pro řazení předmětů v jednom dni i „rozptyl“ předmětů v týdenním cyklu. Vyučování začíná v 7 hodin 45 minut.

Uklízečky mají poněkud stísněný prostor (místnůstku) v případě, kdy se v ní sejdou všechny tři (převlékání, svačina apod.).

Od druhé (hlavní) přestávky se žáci mohou osvěžit pitím v podstatě kdykoli.

Popsané podmínky navozují příznivou atmosféru školy. Ve všech provozních prostorách je teplo, čisto a světlo.

Psychohygienické podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole pracuje 15 pedagogických pracovníků (včetně vych. školní družiny).

Vedoucí pracovníci jsou dva: ředitel školy a zástupkyně ředitele. Na jejich bedrech spočívá kromě pedagogického řízení veškerý management, neboť škola nemá administrativně technického pracovníka.

Významným pracovníkem školy je dále výchovný poradce (dále jen VP). Spolupracuje s Okresní pedagogicko psychologickou poradnou v Chrudimi. Kromě běžných úkolů řeší hlavně problematiku dětí navrhovaných k vyšetření a případné řízení s přechodem na zvláštní školu. Dále se zabývá též nejrůznějšími druhy prevence nežádoucích jevů: proti kouření, diskrétně i proti drogám, chování žáků globálně za školu atd. VP též eviduje Metodický pokyn MŠMT ČR čj. 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance.

Z celkového počtu 285 vyučovacích hodin je jich vyučováno 96 bez odborné způsobilosti. To představuje asi 33,7 %. Většina neoborníků se již během let zapracovala tak, že vyučování je možné. Chybí učitelé s odbornou způsobilostí pro zeměpis, neslovanské jazyky a tzv. „výchovy“ (tělesná, hudební, výtvarná apod.). Zástupkyně ředitele má přesně vypočtenou odbornou způsobilost pro všechny předměty prvního i druhého stupně (i v procentech) a s ředitelem školy vedou problematiku odborné způsobilosti učitelů jako jeden z koncepčních úkolů.

Technický personál je tvořen jedním školníkem a celkem čtyřmi uklízečkami (všechny pracují na částečný úvazek).

Celkem lze tedy konstatovat, že personální podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou průměrné.

4 Plnění učebních osnov

Byly prohlédnuty tématické učební plány. Rozvržení učiva v nich je odpovídající osnovám jednotlivých předmětů. Kromě toho byly prozkoumány zápisy v třídních knihách učiva probraného v jednotlivých třídách a zápisy v žákovských sešitech.

Pouze v jazyce českém v sedmé třídě došlo ke zpoždění o tři týdny až měsíc pro pracovní zaneprázdnění učitele. Příslušné učivo se proto již do prázdnin asi neprobere a musí se mu věnovat zvýšená pozornost při opakování učiva v září.

Přesto nutno zapsat, že učební osnovy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Přímému sledování při vyučování bylo podrobena celkem sedm vyučovacích hodin na prvním i druhém stupni.

Všechny vyučovací hodiny byly správně projektovány a připraveny. Jejich vedení v jednotlivých třídách se liší kromě jiného též v závislosti na žácích.

Český jazyk

Tento předmět je na obou stupních na výši. Na prvním stupni bylo znatelné velmi racionální organizování práce, takže došlo k probrání i zopakování velkého množství cvičení na shodu přísudku s podmětem. Žáci pracovali po celou hodinu soustředěně.

Na druhém stupni v literatuře byl velmi vhodně zařazen i zpěv při rozboru Svěrákova Severního větru. Rozbor byl prováděn tak, že každý žák měl dostatečný čas k vyjádření svých myšlenek.

Hodiny měly spíše nadprůměrnou až nadprůměrnou úroveň a žáci prokázali dobré vědomosti i pracovní morálku po celých 45 minut vyučovacího času.

Matematika

Matematika byla hospitována celkem ve třech vyučovacích hodinách: ve druhé a ve čtvrté třídě na prvním stupni a v sedmé třídě na druhém stupni.

Učitelé i zde pracovali s velkou pozorností a důrazem na žákovu motivaci. Bylo používáno pestrého střídání metod a forem práce (zvláště ve druhé třídě). O důkladnosti přípravy na vyučování svědčí např. ve čtvrté třídě předběžné vyřešení slovních úloh v rámci přípravy na hodinu a kontrola práce žáků podle výsledků v písemných přípravách. Čtvrtou vyučovací hodinu v pracovním dnu je již patrná značná unavenost žáků. Totéž se projevilo i ve třídě sedmé.

Hrubé odborné chyby zaznamenány nebyly - spíše drobné metodické neobratnosti žáků byly občas přehlédnuty. V sedmé třídě byl správně pochopen a využit záměr autorů učebnice k tomu, aby se žáci zmocňovali vědomostí svou prací a ne bezduchým učením se pouček.

Žádná z vyučovacích hodin nepoklesla pod průměrnou úroveň, která je běžná na jiných školách. Hodiny byly průměrné až spíše nadprůměrné.

Fyzika

Po opakování učiva z mechaniky (práce a výkon) a učiva o magnetickém poli byly v hospitované hodině řešeny zajímavé úlohy na elektrickou energii.

V průběhu další části hodiny byly konány dosti zdařilé experimenty se znázorňováním magnetického pole, s účinky tohoto silového pole na feromagnetické látky atd.

Ani zde nebyly shledány věcné chyby. Z metodického hlediska není vždy nutné, aby zápis nových nebo shrnujících poznatků na tabuli musel psát učitel. Příznivě třeba hodnotit, že zápis na tabuli a do žákovských sešitů byl prováděn až po souvislém výkladu a po provedení všech potřebných experimentů. Sloužil tedy jako první shrnutí a opakování probrané látky.

Při psaní fyzikálních rovnic je metodicky vhodnější dosazovat poprvé jednotlivé hodnoty s dílčími jednotkami, a teprve za dalším „rovnítkem“ psát výslednou jednotku. Procvičujte se tím vzájemná závislost těchto jednotek.

Je třeba nezapomínat ani na řádné osvětlení ve třídě a používat psacího náčiní s nezaschlou náplní.

Celkově ovšem lze hodinu považovat za zdařilou a v těžké konkurenci za průměrnou v porovnání s jinými školami. Kladem byly zajímavé úlohy a provázení výkladu vhodnými experimenty.

Výtvarná výchova

Na počátku hodiny byly zopakovány základní „teoretické“ vědomosti, potřebné pro další práci. Následovala podrobná „instruktáž“ na tabuli a zopakování základních pravidel pro práci s barvami.

Velmi dobře byla provedena úvodní motivace četbou o Sluníčku. Životodárné účinky slunečního záření si děti přímo zahrály na koberci v zadní části třídy, když svým vlastním tělíčkem a jeho vztyčováním ze skrčené polohy znázorňovaly klíčení semínek.

V hodině byly markantně uplatněny prvky dramatické výchovy z programu Obecná škola. Dále byla aplikována i duchovně smyslová výchova.

Celkem zhodnoceno byla hodina nadprůměrné úrovně.

Úroveň kvality vyučování ve zdejší škole je spíše nadprůměrná. Všichni pedagogové sledování při konkrétní činnosti s dětmi jsou schopni zabezpečit spolehlivou výchovně vzdělávací činnost na svém pracovišti.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Žáci školy dosahují v předepsaných kontrolních pracích a v přijímání na střední školy průměrných výsledků.

Komunikační úroveň žáků je dobrá, své myšlenky dovedou většinou srozumitelně formulovat.

Úspěchy žáků v olympiádách a ostatních soutěžích podává následující tabulka:

Obor	Kategorie	Počet žáků	Umístění
německý jazyk	do sedmého ročníku	2	7. a 10. místo
matem. olympiáda	Z 6	1	13. místo
pythagoriáda	6. a 7. třída	po jednom žákovi	7. a 11. místo
olymp. z čes. jazyka	ZŠ	1	post. do okr. kola
sálová kopaná	ZŠ	družstvo	2. místo
florbal	ZŠ	družstvo	3. místo

Kromě uvedených významnějších úspěchů převážně okresního formátu se žáci angažují v soutěži mladých historiků, recitátorů, ve výtvarné soutěži Den Země. Dále se zúčastnili lidového běhu Samsung, maratónského běhu a okrskových kol kopané.

Pozoruhodné jsou úspěchy dramatického dětského souboru Školáček na krajských kolech (každoročně) a na celostátních kolech soutěže „Dětská scéna“ (již dvakrát).

V chování žáků se nevyskytují závažná porušení pravidel mezilidských vztahů, jejich chování a jednání k dospělým i k sobě navzájem je kultivované a zdvořilé.

Škola vytváří optimální podmínky pro rozumový i osobnostní rozvoj svých žáků a v této činnosti dosahuje průměrných výsledků.

ZÁVĚRY

Veškeré podmínky výchovně vzdělávací činnosti mají ve své podstatě dobrou úroveň. V důsledku toho je i dobrá úroveň výsledků vyučování jak ve smyslu výchovném, tak ve smyslu vzdělávacím.

Závažné závady v práci ani v dokumentaci nebyly shledány. Menší pozornost věnovaná při vyučování závěrům vyučovacích hodin (shrnutí a zopakování probraného učiva), jakož i zaznamenaná menší frekvence v používání didaktické techniky (např. zpětných projektorů) byla rozebrána na závěrečné poradě ČŠI s pedagogickým sborem dne 21. května 1999.

Pozitiva:

- používání metod a forem práce zefektivňujících výchovně vzdělávací činnost a plnění zároveň úlohu relaxační (zpěv jedné z písní z díla probíraného autora v literatuře - při hodině českého jazyka),
- používání prvků dramatické výchovy přesto, že škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola (viz odstavec před článkem č. 1 Hodnocení materiálně technických podmínek),
- používání prvků duchovně smyslové výchovy (např. při vyučování výtvarné výchově v první třídě).

Negativa:

- nedostatečné používání didaktické techniky (zejména vizuální).

Doporučení:

- vedoucí - případně i další zkušení - pracovníci školy potřebují zvýšit hospitační činnost, aby na mnohé drobné nedostatky upozornili sami dříve než ČŠI,
- zvýšit používání audiovizuálních prostředků (zpětných projektorů, počítačů v síti apod.),
- věnovat pozornost závěrům vyučovacích hodin (shrnutí učiva, jeho zopakování apod.).

Celkově lze činnost školy v uvedených šesti článcích (viz Zjištěné skutečnosti a jejich hodnocení) uznat ještě jako **spíše nadprůměrnou**.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu RNDr. Milan Ryšavý v. r..

V Chrudimi dne 16. června 1999

Přílohy:---

Inspekční zprávu jsem převzal dne 17. června 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Josef Řezáč v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	99-06-30	101 239/99-3300
Školský úřad:	99-06-30	101 240/99-3300
Rada školy:	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
17. 6. 1999	101 166/99-3300	Bez připomínek Mgr: Josef Řezáč v. r.